

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 Lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă cu prețuri foarte moderate

Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă.

In fața alegerilor.

La începutul unei viitoare se disolvă parlamentul, iar peste câteva săptămâni se fac alegerile de deputați, în țara întregă. Să va da o mare luptă electorală. Dar noi ce vom face?

Aproape toată lumea românească e astăzi pentru activitate. Pasivității sunt puțini și pasivitatea nu mai are credit. Căci se face o astfel de pasivitate, care nu este incomodă nimănui și nu genează pe nimenea de-a lungul țării, se fii pasiv într-o țară, unde nici coroană, nici guvern și nici un partid din parlament, nu e genat de acest protest viu al unui popor de trei milioane și nu încearcă nimenea să saneze cauza — nemulțumirea noastră — pentru că se înceteze efectul, între astfel de împrejurări ar fi o absurditate să rămânem și mai departe acasă tăcuți și umiliți.

Pasivitatea ar avea înțeles și ar duce la țință într-un stat, unde simțul constituțional e așa de desvoltat și pedant la toți factorii politici, că pasivitatea alor trei milioane de oameni îi genează și nu vor să guverneze țara fără concursul politic al unui popor întreg. Ar avea scop pasivitatea, când aceea s'ar manifesta în mod sincer, demn și impunător; când pasivitatea aceasta parlamentară ar fi astfel întocmită, ca acasă să desvolți o activitate cu atât mai intensivă și să te validezi în așa măsură, ca să poți cauza neplăceri mari guvernului, ba să chiar împedeci funcționarea regulată a mașinării statului. Așa înțeleg și eu.

Dar să declamezi la conferențe despre binefacerile pasivității, iar acasă să fii... activist, sau cel puțin indiferent, să ai generali însuflețiți pentru pasivitate și să ai armată care desertează; să ai popor care își dă votul — fie unui liberal, fie unui kossuthist — dar își dă votul la fiecare alegere, — însemnează aceasta politică serioasă și sinceră?

Și rezultatul tacticii de până acum? *Perdem teren după teren*, ni-să confică rând pe rând părți mari din drepturile câștigate și garantate în legile țării!

Proteste de acasă nu le ia nimenea la cunoștință, iar dacă aceste proteste — fie cu vorba, fie în ziare — sunt ceva mai puternice și mai necruțătoare, acolo-s procurorii.

Memorandele nu se primesc la Viena și ușile ni-să închid înaintea nasului, căci 1848 este departe, azi nu se mai știe de loialitatea și sacrificiile Românilor.

Dar n'are a face! Ne complimentăm adânc, venim acasă și continuăm să convingem lumea și mai mult, că suntem „element pacinic și de ordine.“

O luptă mai energică sau chiar o... revoluție, nu vreau să pună la cale pasivității, fie că nu voiesc, fie că nu pot. Înțeleg că o revoluție astăzi e imposibilă și nici nu o dorește nimenea. Dar

atunci ce voim cu pasivitatea noastră „pacinică“, când aceea nu incomodează pe nimenea, ba din contră aducem servicii minunate partidelor maghiare, iar Monarhul, ministrii și Europa întreagă, poate să doarmă liniștită, căci pe acest colțor de pământ locuște „cel mai blând și mai pacinic popor“ din lume?

Nu, domnilor, să fie destul din tactica veche! Să mergem în parlament!

Acolo unde sub scutul imunității, poți să arăți păsurile și durerile neamului tău, unde poți să tragi la răspundere pe ori-cine — fiecât de sus pus, — și poți să înfierezi ori-ce nelegiuire, fără ca să ai la spate sulțile gendarmilor și fără de a te teme, că procurorii îți deschid ușile temnițelor cu deosebire lor curtuosie.

Am convingerea cea mai adâncă, că activitatea este în folosul cauzei noastre naționale, și deși nu vom putea ajunge de-odată la izbândă deplină, dar prin luptă parlamentară serioasă, am putea promova interesele noastre naționale, sau în cazul cel mai rău, am putea păstra ce avem.

Deci la muncă! Să agităm, să ne organizăm, ca alegerile apropiate să nu ne găsească nepregătiți.

Dr. Ludovic Csato.

Nimicire?

Tisza a jurat nimicire foilor românești?

Foia „Poporul Român“ din Pesta, are vre-o 25 de procese polițiale, pentru-că a luat câte o știre națională-politică, fără a avea cauză ce să depune pentru foi politice. Va plăti în toate pedepse polițiale în bani.

„Libertatea“ are procesul al 3-lea în curgere pentru poesia „Roata dela Bălgrad“. Redactorul nostru de pe atunci dl Iuliu V. Ioanovici a fost ascultat zilele astea a doua oară la judele de instrucție din Deva.

Acum „Drapelul“ din Lugoj ne surprinde cu știrea, că s'au pornit contra lui nu mai puțin de 5 procese de presă, pentru 5 articli. Vor sta acușați dnii Dr. St. Petrovici, avocat, ca autor în 1 proces, dl Mih. Gaspar, diacon în Lugoj, pentru 2 articoli și dl Dr. C. Jurca, ca redactor, pentru ceialtalți.

Tisza a pus gând rău foilor românești. Ori să le înfrice ori să le zdrobească.

Protestări

contra proiectului școlar.

Deși nu așa dese precum ar fi de dorit, dar protestele popoarelor nemaghiare din țară, răsună încă unul după altul, contra planului de lege școlară a guvernului, care atentează asupra școalelor noastre, prin ce face tocmai ca bunul vecin care văzând că tu, urindu-ți-se de lunga noapte ce te învăț și dorind apropierea zilei, ți-ai aprins lumină în

casă, — vine și-ți suflă în luminare, ca rămânând în întunec, el să-și mai poată face mendrele în jurul casei tale, prin ograda ta!...

Ii e teamă și guvernului unguresc, că făcliile ce am aprins în mâinile poporului nostru, școalele, o să-i lumineze mintea și casa, de o să-și le poată păzi mai bine de mișei, — și acum vine să sufle cu o suflare de diavol în aceste făclii, ca să ne trezim iar în întunec și el să-și poată face tertipurile păcătoase în curtea, ograda și grădina noastră națională! Dar D-zeu nu-i va ajuta! Dumnezeul popoarelor asuprite, care pe atâtea neamuri prigonite le-a scos la bine, la libertate, — nu și-a întors fața nici dela noi! Va face să treacă și acest nor de vară, care poate să descarce asupra noastră o ploaie furtunoasă, chiar grindină, ce ne va face stricăciuni, — dar pe veci nu va putea întuneca fața soarelui culturai, care să va ridica iar și asupra noastră!

Săptămâna asta au fost două adunări de protestare însemnate, una săsască și una românească.

Protestul Sașilor.

Duminecă s'a ținut adunarea de protestare a Sașilor din Sibiu, și din cercurile *Cristian* și *Cisnădie*, în marea sală a societății la Sibiu.

Ziarul săsesc din Sibiu „S. D. Tageblatt“ raportând despre această adunare, spune că vre-o 800 de alegători sași au fost de față, iar printre ei și mulți alegători români.

Au ținut vorbiri lămuritoare profesorul Gottschling, redactorul Neugeboren, preotul săsesc Kerner și doi țărani inteligenți, toți arătându-și nedumeririle lor asupra proiectului lui Berzeviczy și spunând că prin el luminarea poporului se va întuneca și nici guvernul nu-și va ajunge scopul.

S'a propus și s'a primit o rezoluțiune, prin care adunarea respinge cu hotărâre proiectul acesta de lege, protestează contra silniciei ce se face prin aceasta învățământului popular săsesc, și își exprimă dorința și speranța, că deputații sași să lupte din rușterii pentru a împedea votarea acestei legi.

Din raportul foii săsești apare, că adunarea a fost destul de energică, vorbirile înflăcărâte, deși precaute și moderate, — dar foilor ungurești s'a raportat, că toată adunarea ar fi fost foarte domoală, că oratorii s'au păzit lucru mare a să atinge mai sințitor de „limba statului“ ori de „stat“, și resignațiunea lor o caracterizează mai ales faptul, că și-au încheiat adunarea cu o cântare bisericească, cu: „Eine feste Burg ist unser Gott“ alui Luther. Apoi da. Temperamentul lor e deja de așa, că nu-s aplicați spre demonstrații șgomotoase, gălăgioase, dar faptul că acești preapacnici Sași se adună în contra unei atari legi, și spun că și ei protestează contra ei, e mai mult ca o adunare

șgomotoasă cu răsturnări de scaune à la Lengyel Zoltán și soții.

Cea românească a fost conchemată la *Pecica*, cu următoarele cuvinte:

Convocăm

alegătorii cercului electoral *Pecica* și toți doritorii de bine a cauzei române, în adunare de protestare ce se va ținea Luni în ziua Sfintului Nicolae la orele 11 a. m. în sala cea mare a bisericii gr-or. române.

Obiectul:

1. Protestare împotriva proiectului de lege a ministrului Berzeviczy.
2. Aducerea rezoluțiunii,
3. Propuneri și interpelări.

Pecica-română, la 2/15 Dec. 1904.
Ștefan Tămășdan, paroch. Sava Tămășdan, paroch. Dr. Lazar Ghebeles, avocat. Octav. Tămășdan, cand. de preot. Efreim Moldovan, învățător. Toader, Orga, econom. Efreim Hedoșan, învățător. Trăilă Teretean, econom. Vasile Ciorogariu, comerciant.

Reflecțiuni.

Dlui prof. Doșa.

Am cetit și eu, cu luare aminte, acel număr al foiei „Szászváros“, în care dl profesor Doșa răspunde la articolul „Libertății“ intitulat: „Marea și balta.“

Sunt în răspunsul dlui profesor Doșa expresiuni și ziceri, cari, după a mea părere, nu-i iertat să fie lăsate, fără observare și fără reflecțiuni cuvenite. O atare afirmațiune a dlui profesor Doșa e aceea, că între diferitele popoare ale Ungarie numai (?) așa se va stărni și desvolta simțul de solidaritate, — dacă acele diferite popoare vor avea o limbă comună, ca „mijloc de comunicațiune spirituală“, și care nu poate fi alta decât limba maghiară!

Dacă dl profesor Doșa ar fi gândit la crudul adevăr, că poporul român de rând în vecii vecilor nu va putea fi deprins a vorbi ungurește, nu numai acolo unde el locuște în masse compacte, ci chiar și unde e mestecat cu Maghiari, atunci sigur că n'ar fi riscat o atare afirmațiune.

Nu va putea fi învățat și deprins poporul român a vorbi ungurește din acea cauză foarte momentuoasă, că el nu va putea fi făcut ca să simțească trebuința de a vorbi ungurește. Binevoind dl profesor Doșa a arătat unul sau mai multe mijloace eficiente și practicabile, prin care poporul român de rând, de exemplu cel din jurul Orăștiei, s'ar putea face ca să vadă lipsa de a vorbi ungurește, prin aceea m'ar deobliga foarte și ar arăta netemeinicia aserțiunii mele.

Bine se fii înțeles, că atunci când zic poporul român de rând, nu înțeleg pe cei ce învață și vorbesc ungurește cu scop, ca cu ajutorul limbei ungurești să ajungă și în oare-care oficiu, pe aceștia nu-i pun în șirul poporului de rând, fiind-că recunosc, că asemenea indivizi români, simțesc lipsa limbei maghiare și de

aceea apoi o și învață. Și eu cred că nici dl profesor Doșa nu se gândeste la asemenea Români, în privința numerică disparenți față de milioanele de Români de rând, ci d-sa se gândeste la masa poporului când zice, ca Români să învețe ungurește.

Când va putea fi făcut poporul român de rând, ca el să simțească trebuința limbei maghiare așa, precum o simțesc Români singuratici, cari vreau să ajungă și la oarecare oficiu?

— *Nici odată!* răspund eu, fără gândul de a agita astfel contra limbei maghiare.

Precum aceasta la Români e așa, astfel e, în genere vorbind, și la celelalte popoare nemaghiare ale Ungariei. Și de aceea renet, că crearea simțului de solidaritate între popoarele din Ungaria, cu ajutorul limbei maghiare, ca cu limbă comună pentru toate, e o imposibilitate, un „pium desiderium“, ca și contopirea Românilor în Maghiari.

Dl profesor Doșa în răspunsul său rischează afirmația, că în întreaga Austro-Ungaria, singurul popor care nu se închină la idoli streini, e — poporul maghiar.

E gravă, foarte gravă această afirmație, cu atât mai vortos, că dl profesor Doșa nu o dovedește nici barem cu un singur caz concret, precum ar trebui să o dovedească.

Dl profesor Doșa, ca bun patriot, e dator a căuta mijloacele pentru curmarea „închinăciunilor la idoli străini“, de cari după afirmația domniei sale, și în Ungaria sunt.

Îl asigur pe dl profesor Doșa, că cel mai eficace mijloc pentru acest scop, nu e lățirea limbei maghiare, nici amenințarea cu aceea, că... „Maghiarii nu-și vor strica pravul de pușcă când Rușii vor năvăli în România spre a o strivi, dacă „incăpăținații“ de Români, neinvățând ungurește, refuză (?) a fi solidari cu celelalte popoare ale Ungariei, și nu e nici lauda din povestea despre „marea de sânge maghiar“, ci mijlocul e acela, ca:

Bărbații maghiari, cu veritabil simț patriotic și cu trecere, să facă aceea, ce li se cere și în articolul „Cum s'ar putea crea o Ungarie tare și mare“ din numărul 48 al foaiei „Libertatea.“ Să facă adevăr din Ungaria, o a doua *Elveție fericită*, căci atunci nime dintre Români, Nemți, Sași, Sârbi și Slovaci, nu se va închina la „idoli-streini“, precum dl profesor Doșa zice că acum s'ar fi închinând, pentru-că în acel caz, Nemaghiarii s'ar simți îndestuliți și fericiți în scumpa lor patrie, ce se numește Ungaria, precum deopotrivă să simte îndestul și fericit în Elveția Germanul, Francezul și Italianul, din care motiv ei nu se închină la „idoli“ streini, nu „gravează în afară“, cu toate că Elveția e vecină cu țările în cari sunt „idolii“, la cari afirmative se închină unii fii ai popoarelor nemaghiare din Ungaria.

Marele bărbat maghiar Széchenyi, a rostit oarecândva cuvintele: „Magyarország nem volt, hanem lesz!“ românește: „Ungaria nu a fost, ci va fi!“ S'a gândit oare Séchenyi la o astfel de Ungarie mare și tare, când a rostit acele memorabile cuvinte, precum se gândește dl profesor Doșa, când în foaia „Szászváros“ desvoaltă ideea contopirii Românilor în Maghiari și ideea lățirii limbei maghiare între popoarele nemaghiare ale Ungariei?

Gândesc și eu la o Ungarie tare și mare, și sincer și cu toată căldura inimei mele doresc, ca scumpa noastră Ungarie să și fie tare și mare.

Am însă nealterabila convingere, că Ungaria numai așa va deveni „tare și mare“, dacă conducerea ei și capabilitatea de a conduce pe compatrioții noștri Maghiari, — se va afla în mâna unor bărbați maghiari providențiali, cari se vadă, că în Ungaria, fericirea Nemaghiarilor e compatibilă cu patriotismul cel adevărat și cu fericirea Maghiarilor, se vadă prin urmare și aceea, că puterea de viață a deșteptului și muncitorului popor maghiar, cum și puterea lui de rezistență și de conservare a propriei naționalități, prin fericirea nemaghiarilor nu se va micșora, nici slăbi, ci din contră, va fi, sau vor fi toate acestea, mărite și întărite!

Tatăl nostru, care ești în ceruri, dă cât mai îngrabă scumpei noastre patrii, astfel de bărbați maghiari, cari luând frânele ei în mână, se pregătească adevăratul viitor fericit al acestei frumoase patrii, că prezentul ei nu e astfel! Că a ta este împărăția, puterea și mărirea! și atunci și a ei va fi!

Manasie Jar,
preot român

Cumpărări de bucate.

(Urmare din Nr. 48.)

La neprimirea bucatelor înainte de toate trebuie să ținem seamă de condițiile stabilite în con-

FOIȚĂ

Dor de primăvară.

Sparge norii, sfinte Soare,
Sparge munții de ninsoare,
Și pe 'ntinderea curată
Alba față ți-o arată.
Când pe cer vei răsări
Fîrea 'ntreag'o tresări,
Codrii negri-or înfrunzi,
Văile or inverzi. —
Peste fața florilor
Zboare umbra norilor,
Și din zarzări se se cearnă
O trandafirică iarnă. —
Un troian mirositor
Scuturat din ramul lor,
Pe poteci încet se crească,
Pașiștele se 'nvălească.
Eu cu mâna căpătâiu
În verdeață se rămăiu
Și se vîd cum trec sub soare
Subțirelele cocoare....
Se mă bată vînturile,
Se m'adoarma cînturile,
Se m'ngroape florile,
Florile, surorile...

(Săm.)

G. Vîlsan.

tractul de cumpărare. Contractele de cumpărare pe la noi se încheie de obicei sau după usanțele (datinele) bursei din Budapesta, sau după usanțele Lloydului din Timișoara și în urmă se încheie și numai simplu — pe baza declarațiilor cuprinse în contractul scris.

Neprimirea bucatelor respective punerea acelor la dispoziția vânzătorului, de obicei se face sau pentru liferarea întârziată sau pentru lipsa calității stabilite.

În amândouă cazurile trebuie să se țină seamă de dispozițiile legii comerciale și în special de usanțele bursei din Budapesta. (§ 19—69 si apoi dispozițiile speciale despre bucate § 1—20.)

Până nu suntem în curat cu aceste dispoziții, e cuminte să cerem sfatul unui negustor cu cu praxă — înainte de a pune la dispoziție bucatele cumpărate. În general nu sunt obligat să preiau grâul cu mai mult de 4% tăciune, mazării ori alte semințe.

Sécara care conține mai mult ca 3% amestecătură de grâu. Ovésul care conține mai mult ca 3% amestecătură, și în fine: Cucuruz-cinquantin numai atunci sunt obligat să-l primesc — dacă anume am cumpărat cinquantin. Cinquantinul nu e iertat să fie amestecat cu alte specii de cucuruz — cel mult 3% de cinquantin corcit poate conține. Din contră în alte soiuri de cucuruz pot fi până la 8% amestecătură de cinquantin.

Bucatele de usance (de rând) trebuie să aibă următoarea greutate de calitate.

1 hectolitr	grâu	trebuie să aibă	75 Kgr.
1 "	sécara	" "	69 ¹⁰ "
" "	orz	" "	60 "
" "	ovés	" "	35.5 "

Pentru cucuruz nu e fixată calitatea în greutate minimală.

De regulă bucatele ajunse în comerț, trebuie să fie sănătoase uscate și ciuruite conform datinei comerciale. În cazul înse, când am cumpărat bucatele pe temeiul unei simple învoeli ori pe temeiul condițiilor stabilite în un contract simplu, — fără să fie amintire

Memento mori.

Din minele de plumb ale Siberiei, și din scrisorile inedite ale profesorului rus Vasilij Jaciacov, osîndii la muncă silnică pe viață.

(Sfîrșit).

În primăvara trecută, 1881, din 13 Martie, ziua grozavului omor a lui Alexandru II-lea, până în 13 Aprilie, ziua în care executară pe cei osîndiți ca vinovați la acest omor, auzeam și eu una-alta despre cei arestați, și între ei și de numele Kibalci, că acela care le cu mâna sa proprie pregătise bomba mortală; însă nici când nu mi-a trecut prin minte, ca acel Kibalci ar fi prietinel și fostul meu coleg. Dovadă viuă e, ca de aș fi fost și eu părtaș cu acești oameni, desigur că eram cu mai mare grijă, și acea epistolă, care poată servi singură ca basă a conștiinții mele curate, de eram, zic, soțul lor, și știind pe Kibalci arestat și mort, atunci cel dintâi lucru mi-ar fi fost să ard scrisoarea, ca să piară fără urmă ori-ce literă dela el. Între astfel de împrejurări, și față cu atari controverse, în alți judecători Europeni se deșteaptă îndoială, și nainte de a aduce sentința de osîndire pe baza „neresturnabilă“ ce o avea acuza în cazul de față, el, judecătorul european, consultă și cere părerea sufletului. Însă forul administrativ rus, nu cunoaște psihologia, și el se teme și

de usancele (datinele) bursei ori a altei corporații recunoscute, — atunci trebuie să primim bucatele în felul cum le-am hotărît prin învoială ori prin contract.

D'aceea, la facerea contractelor („sluss“-urilor) de cumpărare trebuie să fim cu multă băgare de seamă. Să descriem amănunțit felul bucatelor, modul de plată, timpul și locul de preluare.

De pildă când cumpărăm cucuruz, nu e bine să zicem în contract numai că cumpărăm cucuruz, ci e cuminte să se descrie cam în chipul următor:

Cumpăr cucuruz rotund (și nu măseaua calului „lofogú“, „Zahn mais“) ori amestecat, ori măseaua calului (după cum am trebuință), să fie uscat, ciuruit și deplin sănătos etc.

Plata se face de obicei sau înainte sau cu rambursă sau numai decât după primirea bucatelor. De multe-ori vânzătorul cere arună — de regulă 1—2 cor. de fie-care majă.

Locul de preluare și-l dorește în sediul lui, atât vânzătorul cât și cumpărătorul. Întrucât se poate și nizuim ca locul de preluare să fie la gară ori în măgăzinul nostru.

Precisarea (anumirea) aceasta se nu se uite. Căci ușor poate duce la procese. Locul se se hotărăscă anumit: ori în curtea vânzătorului ori la gara lui ori la gara noastră ori în fine în curtea ori în magaziiile noastre.

Ca să fim mai bine înțeleși las să urmeze două copii de contracte de cumpărare — vânzare (schluss-uri).

Fiecare contract se face în 2 originale. Cel scris de cumpărător îl ține vânzătorul, cel scris de vânzător îl ține cumpărătorul.

Forma I.

Timișoara, la 20 Dec. 1904.

D-lui

Vasile Victorescu

Cluj.

În baza usanțelor halei de produse a societății „Llyod“ din Timișoara și

de umbră. E destul să fi acuzat ca să fi și judecat, osîndit, ba și dus ca cel mai mare făcător de rele, tu, omul cu inima și sufletul curat.

Astfel am ajuns eu, și cu mine împreună Dzeu știe cât patrioți ruși nevinovați în robie pe viață, la muncă silnică. Pentru-că suntem foarte mulți aici, acușați, țîriți și aduși tot pe basa omorului Țarului. Că ce ne mai așteaptă, nu știu. Pentru aceea nu-mi rămâne nimic în urmă, decât a mă împăca cu soartea mea amară. Trudita mea viață deși o știu perdută, e nutrită de nădejdea, că în fie-care clipă aș putea trece mica depărtare, ce mă desparte de tristul meu mormânt... Totul ce mă mai ține, este durerea fericitoare, că cel puțin sunt pe o lume cu voi, mult iubiiți mai rămași orfani! Nu un astfel de viitor am visat eu, pentru voi și pentru mine, nu o atare soartă ne-a promis nouă viața cu sîrguința și truda mea conștiințioasă. Singurul meu păcat a fost, că nu am lăsat să treacă ziua cununiei noastre, fără de a gusta din belșugul fericirii mele. Orbit de frumșeta dulcii mele mirese, sedus de dragostea cea nemărginită ce clocoțea ca un vulcan în inima mea pe atunci încă plină de cele mai frumoase iluzii de un viitor fericit, nu m'am putut reține de a nu gusta și goli întregă cupa fericirii mele de mire!

De mai așteptam măcar o oară, nu aș fi atât de chinuit de soarte; atunci eu eram rob și sclav, dar cel puțin tu suflet iubit erai liber!.. Du-

pe lângă recunoașterea competenței judecătorei, alese de societ. „Llyod“ din Timișoara, — vînd D-Tale (prin agentul N. N. ori direct), 200 q. zis: două sute măji metrice (2 vagoane) cucuruz rotund, uscat, vînturat și sănătos.

Liferarea în decursul unei curente. Prețul: 8-60 Cor. per 50 kgrame, — conform măsurării oficiale dela gara de încărcare, franco gara Hunedoara, în sacii mei, ce sunt a mi-să reînturna imediat franco.

Plata cu bani gata, — după sosirea mărfii.

Întrucât marfa n'ar corăspunde calității descrise în contract, aceea e de a să prelua pe lângă rebonificarea stabilită de judecătoria competentă.

Cu stimă

Nicodim Murgu.

Forma II.

Arad, 20 Dec. 1904.

D-lui

U. Nicolescu

Hunedoara.

Conform usanțelor bursei de mărfuri și efecte din Budapesta — îți videm 400 m. metrice, adică: trei sute m. metrice cucuruz nou, sănătos, uscat, conform timpului, și ciuruit.

De liferat:
100 măji m. în luna Ian. 1905 à K 7-60
100 " " " " Febr. " à K 7-70
100 " " " " Martie " à K 7-90
per. 50 kgr., contra plății per cassa, espedat în paritatea gării Arad.

Timp pentru abzicere: nefixat.

În chestii de contro-versă — va decide fără apelație, — judecătoria aleasă de bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cu stimă

Ion Florean m. p.

Precum se poate vedea din aceste două formulare primul este pe baza usanțelor soc. „Lloyd“ din Timișoara și al doilea este pe baza usanțelor bursei din Budapesta.

Contractele pot fi și pe baza datinelor altor piețe ori a altor corporații.

Și în fine pot fi încheiate chiar și fără vre-o provocare la usanțe. Simplu se descrie marfa, fixează

re, acuma ambii suntem robi nefericiți. Pentru o clipă un fulger de bucurie îmi străbate inima; când cu ochii inimei îmi pare că îmi apar, te vîd și te simțesc, tină, frumoasă și curată, cum ai fost; dar numai pentru un moment, ca în clipa următoare grozava realitate cu prezența amară să mă zdrobească până la desperare. Astfel stau mut și frînt de durere față în față cu destinul meu fatal. Și oare ce îi vei spune tu când va crește mare? Va privi în jur de sine, și vîzîndu-se singur și orfan, va întreba de tatăl-său! O, Dzeule mare! De acel tată nefericit, pe care îl osîndiră ca pe un ucigaș, la muncă silnică în minele Siberiei, care suferă orbește loviturile de cnută ale păzitorilor și carele în marele imperiu rusesc, nici când nu va mai avea un nume cinstit. Nu știu ceti-vei tu cândva șirele acestea. Turnurile din Moscva, a sîrmanei mele patrii robite, acolo unde tu ai rămas, sunt atât de înalte cu falnica lor statură, încât din vîrfurile lor se poate vedea o bună parte din drumul și mersul nostru desperat. Dar temnița care ne așteaptă pe noi, e încă mult departe. Iată acuma sună lanțurile cu sunetul lor lugubru, și încet și greoiu pornește caravana mai departe, spre răsărit. Acolo e viitoarea noastră patrie, cu mormântul și cimiterul celor osîndiți. Acest cimiter și locaș de eternă odihnă, cu movilele lui la cap cu câte o simplă cruculiță de lemn, aceste

prețul, cantitatea, locul de predare și celelalte momente importante. În casuri de aceste — la procese — judecă judecătoria civilă competentă.

În articolul următor vom arăta cum se socotește costul bucatelor și cum se păstrează bucatele.

Vasile C. Osvadă.

Puncte de orientare

cu privire la

intemeierea muzeului istoric-etnografic român.

Comitetul central al Asociației a edat, pentru mai buna orientare a publicului care ar binevoi a face daruri pentru Muzeul Național din Sibiu instrucțiunile de mai jos, din care înțelege fiecare ce fel de obiecte sunt acolo binevenite pentru felurile secțiilor ale Muzeului. Iată-le:

A. Secție istorică.

I.

În secțiunea istorică se vor gruga toate acele obiecte, ce se vor afla din trecut al poporului, fie acelea pietri, cărămizi antice și de interes, inscripții, monete, statue, fie arme, scule de ale lăraților mari și vestiți, beliduci, literați, poezi, archirei, conducători pol. etc. Fotografii, desemnuri de ale locurilor de interes istoric, ruine; casele unde s'au născut oamenii noștri mari, lucrările lor, scrisori monograme, etc.

II.

Biserica. Considerând importanța deosebită a bisericii române pentru existența poporului nostru se impune necesitatea a aduce la Sibiu una din bisericuțele de lemn mai caracteristice, a o reconstrui pe un teren corăspunzător d. e. în curtea muzeului, și a aranja internul ei cu tot felul de vase, odoare, cărți, icoane și peste tot cu o colecție de obiecte sfinte pentru trecutul nostru de mare interes. Aici s'ar putea așeza și colecțiile de manuscrise și cărți rituale, etc., adunate din parochiile române, (Vezi o asemenea biserică reprodușă la Karl Atz „Die cristliche Kunst in Wort ein Bild“ pag. 281 din Veresmort (Vörösmart). Tot aici s'ar putea piatra multime de alte obiecte din viața noastră religi-

morminte triste să deosebesc întru toate de celea din lumca mare.

Singure, triste și părăsite stau aici toate mormintele. Nime în lume nu le cercetează, nimeni nu pune nici o florică pe țărina ce acopere trupul mortului nefericit. Și oare cine ar putea să vî aducă vouă știre despre mine?!

Acea cari sunt aduși aici, sunt cu toții morți și îngropați de vii, sunt ștersi din cartea și șirul celor din viață.

Și totuși îmi pare că îmi șoptește, îmi spune o voce tainică, este vocea inimei mele nefericite, este șoapta sufletului meu zdrobit de durere, că va veni un timp când aceste șire vor străbate și vor ajunge până la tine, tu dulcea mea nefericită. Și deși nu vei mai putea auzi vocea mea, care samănă cu a unui muribund, vei ceti șirele mele.

Poate va fi târziu, eu atunci de mult voi dormi scăpat de viața asta, moartea pentru mine va fi o ușurare de multe și nespusele chinuri ce am îndurat din clipa în care mă zmulșări de lângă ființa ta iubită. Și fiindcă te știu atât de bună și-ți cunosc simțirile inimei de ânger; te rog cu glasul celui prigonit de soarte, iartă-l pe acela, care te-a iubit cu cea mai curată dragoste ce a simțit cândva vre-un muritor. Și pe cât de nemărginită și fără de hotar era iubirea mea, ce trecea în adorare, pe atât de fără de margini este azi măchneia

gioasă: de sculptură, pictură, etc. Cruci din cimiteriu, etc. Până se se afle o asemenea biserică, se adună numai obiectele bisericesti.

B. Secția etnografică.

I.

Casa țărănească. a) Desemnuri fotografii sau miniaturi despre planul general al caselor țărănești din diferite locuri ocupă sistemul vechiu și original, cu indicarea edificiilor economice, îngrăditurilor, etc. Apoi împărțirea odăilor și a despărțimintelor economice, obiecte pincipale din ele, așezarea lor obicinuită. Porți, porțițe, ușori etc. Descrierea lor cu numirea originală a tuturor părților.

b) Intocmirea internă. Mobile: pat, masă, scaune, lavită, poliță, ladă, almarie, cuieriu, feșnice, icoane, etc. Apoi vase, blide, coafe, donițe, sălărițe și tot felul de obiecte din casă.

Firește se aleg obiectele cele mai caracteristice. La fie-care se înseamnă numirea populară.

II.

Industria de casă. Aceasta trebuie să formeze una din apartamentele cele mai însemnate ale muzeului, dat fiind că atât Românul cât și Româncă sunt meșteri pricepuți în confecționarea de multe lucruri artistice. Aici aparțin tot felul de produse ale industriei de casă, uneltele pentru confecționarea lor și materia, din care se fac, în toate stadiile ei de prelucrare. Unelte de tors, țesut, împletit, etc.

O colecție de mare valoare formează pentru această parte a muzeului neintrecutele modele de cusături și țesături românești colectate de „Reuniunea de agricultură din comitatul Sibiului”, și câte un exemplar din albumurile pregătite și edate de ea. Reuniunile noastre de femei asemenea dispun de colecții interesante de asemenea natură.

(Va urma.)

RĂZBOIUL

În împrejurimile Port-Arthurului se urmează lupte grele. Japonzii țin mult să cucerească cetatea. Cu jertfe aproape tot așa de mari, au mai cuprins un nou fort însemnat. Au săpat tunel afund

sufletului meu desperat. Cugetul că tu, cea ființă dragă care îmi erai totul, cetind șirele mele, vei ști să înțelegi starea mea suferințoasă, mă face să zimbesc în fața morții. Departe de voi iubitorilor, pe străine plaiuri, legat cu lanțurile robiei, osândit pe nedrept, mie mi-a fost răpit fără milă tot ce un muritor are mai scump și prețios în lume. Dar două obiecte care sunt de cea mare însemnatate omului, nu le-a putut răpi nici nimici justiția barbară: Unul este sufletul meu. Acest suflet chinuit și zdrobit de durere, va păși liniștit și curat înaintea tronului divin, unde nu se judecă ca aici jos la noi. Acolo se va adevăra nevinovăția mea îngropată în noroiul fără de lege al acestei lumi, și acolo sus, în sferele înalte, față în față cu Dzeu, voi cere binele și fericirea voastră, cei rămași în urma mea. Al doilea tezaur rămas întreg de mâinile profane, este inima mea, cea inimă nefericită, care nu s'a frânt sub povoaara multelor încercări. A voastră este și va rămânea până la ultima ei baterie, când va se odihnescă în pace, sub glia rece și umedă a Siberiei. Voi muri cu dorul vostru în suflet, iubindu-ve mai mult ca oricând și rugându-mă pentru fericirea voastră. Dee cerul ca lacrimile mele să fie balsam alinaător pe rana sufletului vostru, căci ele sunt lacrimile celui mai nefericit om din lume.

Jaciacov.

Trad. de V. E. R.

sub întărituritură, apoi au pus dinamită sub ea. Mijlocul fortăreței a fost spart, spre marea spaimă a celor dinlăuntru. Au început apoi lupta pe de laturi și după încercări de mai multe zile, într-o noapte aproape de miezul nopții, Rușii s'au retras și au lăsat-o pradă Japonezilor.

Încolo, în câmpul deschis, tot aceeași lăngezire. Mici ciocniri. Încăerarea cea mare se vede c'o lasă mai pe primăvară.

NOUTĂȚI

Fondul Dr. Iosif Hodoș. Din Zarand primim iarăși vestea unui fapt, ce presintă în cea mai frumoasă lumină corpul profesoral dela gimnasiul nostru din Brad.

Corpul profesoral a pus bază unui nou fond, închinat memoriei regretatului Dr. Iosif Hodoș, cel cu mari merite în jurul înființării acestui gimnasiu. Au contribuit anume dl dir. gimn. Dr. P. Oprea 43 cor. 70 bani, Dr. I. Radu 12 cor., preotul P. Rimbaș 10 cor. și casarul Al. Draia 20 cor. — total 85 cor. 70 bani, ca început al unui fond, din care, când va fi destul de măricel, se se ajutare profesorii dela gimn. din Brad la tipărirea de opuri școlare ori alte lucrări literare de valoare; se ajutare facerea de excursiuni științifice în folosul educațiunii și instrucțiunii gimnasiale, etc. ținte cuprinse într'un statut anume. (Vom publica statutul). În Ian. a. c. v. se va da o petrecere în favorul acestui nou fond, — pe care a-l sprigini cu contribuiri, rugăm și noi pe toți cei-ce prețuesc așezămintele noastre culturale.

Mai ales foștii elevi ai gimnasiului din Brad, aducă-și aminte de el, contribuie și aranjeze câte-o petrecere ori colectă în favorul lui!

Fiind la sfârșitul anului, și având a coperi multele cheltuieli împreunate cu edarea foii, — rugăm de nou și stăruitor de d-nii cari sunt în restanță cu plata abonamentului, să binevoiască a ne trimite de grab datoria, — și pe toți binevoitorii acestei foi, a grăbi cu renoirca abonamentului pe 1905.

Advocat român în Pui. Avem bucuria a putea vesti, că numărul advocaților români, cari în anii din urmă s'au așezat în diferite puncte ale comitatului nostru, tot tineri de cari cu drept cuvânt se leagă frumoase speranțe, (la Deva Dr. Iustin Pop, la Brad Dr. I. Papp, la Hațeg Dr. Străitaru, Dr. Bontescu, la Iliia Dr. Rozvan, la Geoagiu Dr. Margita, la Hunedoara Dr. Dubleşiu) s'a înmulțit de nou cu unul: la Pui și-a deschis zilele astea cancelaria advocațională de Dr. Toma Ienciu, căruia îi dorim succese strălucite în munca de apărare a drepturilor poporului în mijlocul căruia s'a așezat.

I. P. S. Sa metropolitul Dr. Victor Mihalyi din Blaj a trimis tuturor acelor parochii din arhidieceasa română gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, în cari sunt multe cazuri de concubinată (traiu nelegiuit), o frumoasă pastorală despre căsătorie, sbiciuind concubinatul, ce prea s'a lătit în unele părți în poporul nostru.

„Cu durere am înțeles, iubitorii fi în Christos, zice I. P. S. Sa, că între voi (într'un loc anumit), cari formați o comună mică, sunt peste 24 părechi, cari trăesc necununați, viețuind într'u însoțire nelegiuită bisericestă, și ni-se uple sufletul de mâhnire auzind unele ca aceste, că vedem primejdia, ce vă stă asupra, de a vă pierde mântuirea sufletului res-

cumpărat cu scum sângele Mântuitorului nostru Isus Christos, dela care solie avem cătră voi, datori fiind înaintea divanului înfricoșat al județului, când va se vină într'u mărire, se răspundem pentru fiște-carele dintre voi!

„Drept-acea pe unii ca aceștia îi dojenim în Domnul, ca să părăsească astfel de viață, care le aduce peirea suferințescă, și dacă au ceva piedecă în contra cununiei, se purcedă la delaturarea acelei piedece. Dacă acea pedecă e canonică și se poate dispenza, se ceară dispensare dela acest Ordinariat, iar dacă piedeca e civilă, se ceară concesiune dela stăpânirea competentă, ca să se poată cununa.

„Dacă unii din cauza sărăciei nu se cunună bisericestă, pentru-că nu au speșele de lipsă la cununie, aceia se se cunune ca sărăcii, slăbind din cheltuielile ospățului; căci dacă într'adevăr sunt săraci, li-se vor erta toate speșele și cădintele preotului și cununia li se va face în cinste.“

Sebeșul fără deputat. Deputatul Sebeșului sășesc, baronul Horvath Petreșevics, și-a depus mandatul de deputat. Astfel Sebeșul ar fi se vină în grabă sub alegere de deputat, dar cum se vede că suntem în ajun de alegeri generale, poate nu se va mai face nici aci altă alegere până de odată cu calelalte, în Februarie.

Fostul fișpan al comitatului Hunedoarei, gróf Bethlen, a murit în un ospiciu din Budapesta, unde de 2 ani era închis ca smintit de minte. Era om de abia 45 de ani.

Serbătorile românești, nesocotite de primăria Orăștiei. Despre primarul orașului nostru Orăștie, suntem deprinși a auzi multe minuni... Acum însă vedem că d-sa își uită desine de tot, în chestii ce se țin de tactul ce se recere la un primar în Orăștie, unde cele 3 naționalități, legate prin pact onorabil, vor se trăiască între sine în bunăînțelegere, și cu prevenire. Această prevenire a nesocotit'o dl primar Acker, când a propus magistratului ca ședința mai nouă a comunității să fie ținută luni în ziua de sf. Nicolae românesc, deși a fost făcut atent de dl senator David, la aceea, că Românii au serbătoare.

Românii nici n'au luat deloc parte la această comunitate, numai dl preot Moța cu 3 membri încă, au mers și la începutul ședinței, înfierând această bruscă desconsiderare a serbătorii Românilor, a protestat solemn contra unei atari purcederi fără tact din partea primarului, care a pus ședința pe azi, apoi a părăsit ședința dinpreună cu ceilalți membrii români.

Conferență preotească au ținut, după obiceiul practicat de mai mulți ani în arhidieceasa gr.-or. din Ardeal, preoții din tractul Zobra, la 26 Nov. n. S'a stăruit în multe părți, ca aceste conferențe se fie așezicând ambulante, ținându-se într'un an în o comună, în celalalt în alta. Dobrenii s'au întrunit estan la Lăpușnic, fiind condusă de d-nul protpp. Ios. Morariu. A premers serviciu divin (preoții T. Ringea și P. Hădan), iar preotul Sofroniu Olariu a ținut predică ocașională, despre crutare și lucrare.

Conferența însăși a deschis'o d-nul protopop președinte prin o vorbire frumos meditată și cu plăcută oratorie predată. Se știe că acest onorabil protopresbiter pune căldură, convingere și însuflețire în vorbirile sale, trezind aceleași sentimente și în ascultători. S'au făcut observările colegiale-critice asupra serviciului divin de model ținut azi și a cuvântării.

Apoi s'a cetit disertația: „Mania (patima) de a purta procese, și mijloacele de combatere a ei“, temă lucrată cu multă grijă și aprofundare de par. cap. P. Hădan din Rădulești.

După discuții încă asupra altor afaceri de ordine în biserică și în conferențe, s'a hotărit ca conferențele să se țină cătră sfârșitul lui August, vara, și anume pe anul viitor la Roșcani. Părintele protopop, în o vorbire de încheere, străbătută de aceeași iubire pentru poporul credincios și păstorii sei, — a închis conferența. — Preoții au fost apoi ospătați la masa părintelui E. Șuiaga, unde au mai petrecut o oară plăcută și instructivă împeună, ridicându-se și mai multe toaste.

Foamete în România. În România grozavele urmări ale anului acestuia rēu, au început a se arăta fioroase la sate. Sunt sate în care deja de pe acum, băntue adevărată foamete între sărăcime. Săptemăna trecută s'au trimis din București pe la sate 9 vagoane încărcate cu pâni și cu pezmeți, pentru a fi împărțite în toate localitățile, unde sa semnalat lipsa totală de hrană a sătenilor, cari nu mai sunt în stare a aștepta sosirea cucuruzului. Tot săptămăna trecută ministerul român de interne a cumpărat din nou 2000 vagoane cucuruz, pentru a fi împărțit țăranilor lipsiți de hrană. Lipsă de aceasta e îngrijitoare în 20 județe (comitate) din România.

Misiuni populare. Români gr. cat. din tractul Orăștiei au avut câteva zile servicii dzești mai intensive ca altele. Rvdss. dn vicar al Hațegului Dr. Radu, apoi dl protopop Dr. Dăian dela Cluj și Dr. V. Frențiu din Orăștie, au arangeat oare-cari descinderi în popor, pentru întărirea lui în credință. Și-au început lucrările la Cuij, unde vre-o 3 zile au făcut mereu servicii divine, au mărturisit poporul și l'au cuminecat, iar prin cuvântări anume pregătite, au stăruit a-l întări în credință cătră biserică sa.

La Orăștie au făcut același lucru Sămbătă, Duminecă și Luni ce trecură, și mica biserică gr.-cat. era plină de ascultători. Sunt folositoare aceste descinderi în popor cu aparat mai mare, căci ele îl mai mișcă, îl mai înțeșe a ținea la legea sa, la credința sa, și precum „nimenea nu-i proroc în patria lui“, venirea unor propagandiști din afară într'ajutor celor locali, e idee bună, trezind mai mult interes și atrăgând mai tare ca de comun.

Corul bisericesc gr.-or. român din Săcărâmb invită la producțiunea teatrală ce o va arangea a doua zi de Crăciun în 26 Decembrie st. v. 1904. În sala școalei gr.-or. rom. din Săcărâmb. Venitul este destinat școalei gr.-or. din loc.

Se va juca: „Ruga dela Chișeteu“, comedie populară într'un act cu cântece și joc de Iosif Vulcan, prin persoanele: Dumitru Morariu, Raveca Mariș, Maria Popenariu, George Lugoian, George Muntoiu, Dumitru Todoran, Dafina Finișieru, Dumitru Muntoiu, Nicolae Popa, Iosif Crișan, Avisalom Murariu, Iosif Florean, Timoteu Vănduț, Petru Vănduț, Nicolae Popa, Sabina Crișan, Florentina Barbu, Maria Muntoiu, Victoria Vințan, Florentina Muntoiu, Dumitru Todoran, Petru Vănduț, Timoteu, Vănduț, Avisalom Morariu, N. Popa.

„Reuniunea II. de înmormântare din Deva“ (cea românească), despre care cetitorii „Libertății“ au avut privilegiu a afla în timpul din urmă știri mai dese, vestind o activitate deose-

bită a conducătorilor ei într'u a o res. pândi și în alte părți, lucru care a și reușit destul de îmbucurător, — își ține a 19-a adunare generală ordinară în 26 Dec. la Deva.

Directorul ei, dl August A. Nicoară, convoacă adunarea la Deva. În sala primăriei, punând la ordinea zilei: Vorbirea-raport a Directorului despre lucrarea sa și a comitetului în a. 1903. Rațiociniile pe 1903, și raport despre starea Reuniunii în a. 1904, până la adunare. Propunerea comitetului ca adunarea să ridice numărul până la care se pot primi membrii, la cifra de 25.000. Alegerea funcționarilor și comitetului pe un nou period de 3 ani.

Dorim cele mai strălucite succese acestei Reuniuni, de mult folos pentru membrii sei.

Dieta din Pesta, neputându-se înțelege la lucru, a fost închisă până în 28 Dec. Atunci se va mai întruni odată, și dacă opoziția nu va lăsa să înceapă lucrările pacinice, — va fi pe 4—5 Ian. disolvată și se vor face alegeri nouă, acum în cap de iarnă.

„Lucafărul“, bine îngrijita revistă literară a tinerimei noastre române din Pesta, condus de doi scriitori mult promițători: Al. Ciura, profesor în Blaj și Octavian Goga, absolvent al universității din Pesta, acum la Berlin pentru complectare de studii, și cu ajutorul altor tineri talentați, și zeloși, — a apărut la 15 Dec. ca ultim număr din anul acesta (al III-lea al foii). De la începutul său, revista „Lucafărul“ a surprins publicul prin îngrijirea sa internă, ținută la nivel literar, critic și de studii, care face onoare belletristicii române, ba, cel puțin în Ardeal și Ungaria, ocupă fără îndoială locul prim.

Dar „Lucafărul“ e și ca prezentare tehnică prima între revistele noastre literare, cu mulțime de ilustrații fine, originale, și coperte variate, foarte draguțe și anume pentru el desemnate și executate.

Felicitănd pe fondatorii și susținătorii acestei vrednice reviste, că au implinit cu atita onoare trei ani de muncă, le dorim în anul al 4-lea în care intră, succese tot mai îmbucurătoare, pentru ei ca și pentru publicul cetitor.

Un răspuns nimerit. În marele războiu al neatărnării dintre statele unite și Anglia, un general american (Arnold) a tradat cauza țării sale pentru care fusese rănit odată la un picior, și punându-se în serviciul Englezilor, ca toți renegații, se distingea prin cele mai mari cruzimi.

Soldatii americani se nisuiu toți să pună mâna pe el și să-și răsbune patria vândută de el!

Odată el întrebă pe un prizonier: „Dacă m'ați prinde, ce a-ți face cu mine?“

— „Noi, răspuse soldatul american, ți-am tăia piciorul rănit în serviciul țării noastre, ear restul corpului, l'am spânzura.“

Mulțumită. Corpul inv. dela școala capitală gr.-or. română din loc, își împlinește o plăcută datorință aducând și pe calea aceasta mulțumită preastimatelor și stimăților, cari cu ocașiunea seratei școlare din presara sf. „Andrei“ au binevoit a contribui benevol pentru scopuri școlare, cu sumele următoare:

Dl Nic. Vlad, apotecar 10 cor., Doamna I. Mihai 3 cor., Dnii: V. Domșa, protopresb. Dr. Corn. David Rom. Boca, I. Moța, preot, Val. Orbonaș, câte 2 cor., D-șoara M. Racolța, și Dnii N. Branga, Simoin Dămian, G. R. Brassay, Irimie Boca, N. Tenase,

I. Herța, G. Gelmărean sen., Pavel Simu, G. Silian și I. Silian câte 1 cor. I. Gelmărean Sim. Brudari, Vasile Romosan și Luca Dan câte 60 fileri, Ion Romosan, Ilie Ciurdăresc, Ana Trif, Domnica Căndea. I. Rob, Rav. Liceșc, Lina Șelar, și I. Armean câte 40 fil., Il. Căndea, V. Lăzăroi, Mar. Mihăilă, Paraschiva Metea, Ios. Popa, G. Ad. câte 30 fil., Ana Băru, I. Căstăian, I. Buduran, An. Bocan, Sof. Haneș, N. Turdășan, Ios. Totoi, Ad. Pârvan, Fica Hetel, Floarea Șutău, Vas. Cugerean, Mar. Călian, Mar. Moga, I. Popescu, Il. Oltean, și D. Silv. Dămian câte 20 fil., Ios. Băru 10 fil., afară de sumele înșirate aici mai întrec 8 cor. 50 fil., incurși dela participanți, a căror nume, din cauza îmbulzelei, n'au putut fi însemnate.

Venitul Seratei a fost 44 cor. 80 fil., speșele 2 cor. 80 fil., au rămas pentru scopuri școlare 42 coroane. Orăștie, 15 Deceme. 1904. C. Baicu, inv. dir.

Moarte. Primim următoarele șire: Cu inima plină de durere vă vestim, că zelosul nostru învățător pensionat Petru Preda Ștefane în urma unui morb greu și-a dat sufletul în mâinile Creatorului în 5 Decembrie v. la ora 1¹/₂ p. m. în etate de 54 ani. Inmormântarea s'a făcut în 7 Decembrie p. m. în cimitirul bisericicii „gr.-or. din loc. Răposatul a fost și membru în Direcțiunea institutului „Jiana“, în reprezentanța comunală, la sinodul protopopesc, ajutător la „Asociațiunea“ etc.

D-zeu să-l odichnească în pace!

FEL DE FEL

Superlativul îngâmfării. De-i drept că-s închipuiți și îngâmfați până la a fi nesuferiți unii scriitori și artiști, apoi Victor Hugo, n'a fost între cei din urmă de felul acestora. Îi plăcea grozav, ca cei din jurul său să-i spună în forme cât mai bombastice, că ce om mare e densus! Și el era bombastic cu alții. Lăuda pe tot omul ce venea și-i cerea vre-un sfat ceva, de-l ridica în slavă. Mergeau poeți și poetastrii la el să-i cetească câte o poezie și să-i audă părerea cea competentă asupra poeziei. De era omul numai o înfinitate de poet, îl trimitea dela sine cu străngeri de mână zicându-i:

— O, da, d-ta ești un bun poet! Iar de era macăr un sfertaiu de talent, îl nebunea cu vorba:

— Ah, d-ta, a mîce, ești un mare poet!

Firește acești „amici“ mergând dela el, propovăduiau la frunză și iarbă ale lor „părerii“ acum „competente“ despre geniul ca și care altul n'a mai văzut lumea nici va mai vedea, Victor Hugo! Una pentru alta.

Într-o zi Leconte de Lisle găsi pe Victor Hugo în grăina palatului său, adăncit în gânduri. Știindu-i slăbiciunea, era pregătit să-l lingă cu o vorbă bună și azi. Incepu:

— De e iertat, măestre, să știu, la ce te gândeai acum?

— La Dzeu mă gândeam, răspuse poetul și la aceea, că dacă voi muri și sufletul meu va merge naștea lui, ce-i va zice?

— Eu știu ce, — răspuse Leconte prințind repede privilegiul și fulgerându-i prin minte un răspuns, bombastic, — eu știu ce-i va zice: Îl va primi cu vorba: „Vino, vino numai mai aproape colegă!“

Auzind acest compliment al dracului, spune Leconte mai târziu, Victor Hugo se roși tot, dar ochii îi strălucneau totuși de bucurie!

La exercițiu. Un recrut nu se mișca nici decum bine.

— După-cum ved, ești prost de tot,

Editor și redactor responsabil Stefan Popp.

strigă sergentul. Nu cumva toți din familia ta sunt așa ca tine?

— N'am decât un frate, dle sergent, care este și mai prost ca mine.

— Așa!.. și ce-i el?

— Sergent! mă rog.

Prețul bucatelor în veacul trecut. O listă oficioasă ne arată prețul diferitelor articli victuali în anul 1766. Din ea cetitorii vor vedea groaznică scumpete la care am ajuns mai ales în anul acesta. În 1766 o ferdelă de grâu curat era 48 cruceri, de săcară cu 30 cr., de orz cu 24, de ovės 15, de cucuruz 24 cr., punctul de păstravi se vindea cu 12 cr., de carne de vită cu 1¹/₂ cr., de carne de vițel cu 7, de carne de miel și de berbecu cu 2, de carne de porc cu 3, de slănină cu 9, de lumină de seș 8¹/₂, de unt cu 15, de fele de mazeră, costa 4 cr., de linte 4, de fasole 4, de făină mai fină 5, de făină de pâne 3, de seș 36, de unsoare 24, de vin ardelean 15, de ee oțet 8, de lapte 3, ee smântână 9 cr. Apoi o găscă se vindea cu 12 cr., o rată cu 7, o găină cu 6 cr., 12 ouă

(185) 1—1

DECLARATION

Meine Frau, Emilie Zesewitz, wurde durch Herrn Dr. A. Muntean bei einer Tagsatzung am 22 Dezember l. J. beim löbl: Gerichtshofe in Déva vertreten, wogegen ich als Zeuge erschien. Vormittag vor der Abfahrt wurde ich durch den Vertreter der Gegenpartei Herrn Advocat Dr. D. Pataky auf das gröblichste insultirt.

Er fängt mit folgender Worten mich anzusprechen: „Ich werde den Prozess gegen Sie weiter führen!“ Meine Antwort war: „Bitte zu machen was Ihnen recht ist und was Ihnen beliebt!“ Nach einer Pause sagte Herr Dr. D. Pataky mir: „Das was Sie sagen und reden, ist Schwefel.“ Natürlich musste ich erwiedern: „Ihre Angelegenheiten sind auch Schwefel, wenn meine dass sein sollen.“ Bei der zweiten Begegnung am Bahnhofe schimpfte mich Herr Dr. D. Pataky, „Sie elender Kerl Sie, ich gebe Ihnen einen Stoss, das sie sich überschlagen!“

„Versuchen Sie es“, — war meine Antwort.

Bei der dritten Begegnung am Perron wurde ich sogar ein „Niemand“ und „miserabler Mensch“ durch Herrn Pataky genannt! Als der Personen-Zug in die Station einfuhr, näherte sich Herr Dr. Pataky wiederholt zu mir mit den Worten, das er in einer andern Angelegenheit gegen mich gerichtlich auftreten wird. Ich habe mir Alles verboten, wiess jede grobe Behandlung und Insultirung ab, bekam im Momente, in Gegenwart von mehr als 100 Reisenden, einen Schlag auf meine rechte Brust und Halsseite! Ich wolte zurück schlagen, konnte aber Dr. Pataky nur mehr mit der Hand am Überzieher berühren, wiel sich derselbe zu schnell entfernte.

Die Anzeige an die Advokaten Kammer, sowohl die Klage an das Kriminal-Gericht, wird von mir unverzüglich eingereicht!

Broos, am 23 Dec. 1904.

Alois Zesewitz jun.

Un învățacel tipograf se primește la „Tipografia Nouă“ în Orăștie. Să fie de 14—15 ani, bine desvoltat. ☺ ☺ ☺ Să știe bine ceti și scrie. ☺ ☺ ☺

o groșiță, o majă de sare 1 fl., un car de fân 2 fl., un stăngin de lemne 24 cruceri.

Curat vremuri de aur.

*

Șerpe în loc de cravată. Dl A Moore din Texas, de nu băga de samă la timp, era să-și pue odată în jurul gâtului un șerpe „mocattin“, unul din oele mai veninoase vietăți din câte se găsesc în America.

El se sculase foarte de dimineată și cum nu era încă bine lumină în odaie, își căuta cravata și apucă un șerpe ce zăcea încolăcit pe un scaun.

Din fericire el aruncă îndată șerpele la pământ și-i zdrobi capul cu călcăiul.

Deși nu era om fricos, dar de astădată spaima lui More fu așa de mare, încât un cias nu îi în stare să vorbească nici un cuvânt!

O deosebire. A. Ce deosebire este între un avocat și o roată?

B. Nu știu!

A. Pe avocat trebuie să-l „unghi“ ca să „scărțâie“, ear pe o roată o unghi ca să nu mai scărțâie.

Se caută un comerciant harnic, pentru să așeza în *Ilia-murășană*, unde ar avea un viitor sigur și frumos!

În tipografia „**POPORUL ROMÂN**“

din Budapesta

a apărut:

cel mai bun, cel mai bogat și cel mai ieftin calendar românesc!

CĂLENDARUL „POPORULUI ROMÂN“

pe 1905.

Acest calendar se extinde pe 210 pagini, format octav; cu 117 ilustrațiuni foarte frumos lucrate după cele mai bune icoane; conține peste 40 de articole eșite din peana celor mai buni scriitori tineri români, articoli foarte interesați inductivi despre *dări, procese, legea de întruniri și reuniri, tabele despre calcularea cometelor și statistice* pline de interes pentru ori-cine, *descrieri* frumoase și atrăgătoare și alte multe articole.

Prețul acestui calendar e numai 40 fl. plus 10 fil. spese de postă. Cei-ce comandă mai mult de 15 exemplare primesc 15% rabat, iar speșele de postă le suportă editura.

Recomandăm deci tuturor cetitorilor nostri să cumpere acest calendar, care este unic în felul lui.

Comandele se fac cu rambursă sau trimițându-se banii înainte la

Administrațiunea „**POPORULUI ROMÂN**“
Budapesta, VII., Amazon u. 6—8.

Publicațiune.

Pe baza concludusului adunării generale a institutului tipografic „Minerva“ societate pe acții, ținută în 16 Octomvrie a. c. devenit în valoare de drept, în scopul licidării societății, subsemnata direcțiune publică vânzarea inventariului tipografiei și a mobilierului, precum și a editurii „Bunul Econom“ prin licitațiune publică verbală, ce va fi a se ținea în 27 Decemvrie st. n. a. c. la 10 ore a. m. în cancelaria notarului public reg. din Orăștie, cu preț de strigare statorit de adunarea generală cu 8000 cor.

Înainte de începerea licitațiunii se primesc și oferte în scris, care

sunt a se trimite respective a se preda notarului public reg. Sároi Szabó Péter din Orăștie.

Atât reflectanții, care participă la licitațiunea verbală, cât și oferinții în scris, au a depune, respective a accluda un vadiu de 400 cor., care vadiu se compută plusoferentului în prețul de cumpărare.

Predarea faptică a tipografiei, pe basa inventariilor, se va eșeptui de direcțiune din 10 până în 15 Ianuarie 1905, având cumpărătorul înainte de transportarea tipografiei, a plăti la mâna direcțiunii întreg prețul de cumpărare în număr.

Ofert sub prețul de strigare se va accepta numai cu incuviințarea ulterioară a adunării generale convocată spre acest scop.

Orăștie, în 15 Dec. 1904.

Direcțiunea inst. tipografic
„*Minerva*“,
societ. pe acții sub licidatiune.

V. Domșa m. p.

Dr. S. Moldovan m. p.

Avis.

Să aduce la cunoștința publică, că comuna Căstău (Kasztó), în pretura Orăștiei, comit. Hunedoara, are o pădure de fag, groasă, în estindere de circa 100 jugere, de vânzare. Doritorii de-a o vedea și cumpăra sunt poftiți a se adresa la primăria comunală. Căstău, la 21 Decembrie 1904. Primăria comunală.

Caută loc de scriitor în o cancelarie advocațială ori la vre-un institut, după puțință în Orăștie, dar și în alt loc, — un scriitor bun, nepretensiv, modest.

Adresa la admin. foii.

Pânzării de Schroll și țesături de Sighișoara.

Anunț!

Subscrisul îmi permit a aduce la cunoștința onor. public din loc și jur, că mi-am deschis o

prăvălie de manufactură

din articli *aleși și proaspeți*, în fostul local de prăvălie al reposatului I. Lang, **Piața mare Nr. 27.**

Rog pe Onor. public să mă onoreze cu cumpărări și comande.

Despre prețuri *culante* și serviciu *prompt* garantez.

Orăștie, în Noemvrie 1904.

Cu toată stina

A. G. MUNTEAN.

NB. Tot aici află loc un *învățacel* din casă bună.

Tricouri de copii și ciorapi patent, de lână!

„Tipografia Nouă“, în Orăștie.

Arnicuri în toate colorile, de țesut și de cusut!

Lână „imperial“ și bumbacuri de împletit!